

Polska – Niemcy Wojna i Pamięć

POD REDAKCJĄ: JERZEGO KOCHANOWSKIEGO i BEATE KOSMAŁA
WSPÓŁPRACA: MACIEJ GÓRNY i ANDREAS MIX

Publikacja Polsko-Niemieckiej Współpracy Młodzieży

Warszawa / Poczdam 2013

Spis treści

- 9 Wstęp do II wydania**
– Paweł Moras, Stephan Erb
- 10 Wstęp do I wydania**
– Paweł Moras, Stephan Erb,
Doris Lemmermeier, Piotr Womela
- 12 Wprowadzenie**
– Jerzy Kochanowski, Beate Kosmala
- 17 Historia**
- 18 Naziści u władzy 1933–1939**
– Beate Kosmala
- 36 III Rzesza i druga wojna światowa** – Wolfgang Benz
- 48 Niemiecka polityka okupacyjna w Polsce w latach 1939–1945**
– Hans-Jürgen Bömelburg,
Jerzy Kochanowski
- 64 Polska pod okupacją radziecką 1939–1941** – Mikołaj Morzycki-Markowski
- 75 Wypędzenia** – Ingo Haar,
Jerzy Kochanowski
- 89 Pamięć**
- 90 Wojna i okupacja w pamięci zbiorowej Polaków (1944–1989)**
– Paweł Kosiński
- 98 Pamięć o Armii Krajowej. Przykład warszawski**
– Tomasz Markiewicz
- 110 Okupacja niemiecka w pamięci Polaków** – Hans-Jürgen Bömelburg
- 120 Rozliczenie z narodowym socjalizmem w Republice Federalnej Niemiec**
– Annegret Ehmann
- 134 Pamięć cudzej historii. Stosunek NRD do nazistowskiej przeszłości i drugiej wojny światowej** – Annette Leo
- 143 Obraz Polski w Niemieckiej Republice Federalnej i stosunki polsko-niemieckie** – Beate Kosmala
- 158 Mało znana sąsiadka**
– obraz Polski w NRD w latach 1949–1989 – Burkhard Olschowsky
- 172 Od „złego” do „dobrego” Niemca? Wpływ wojny na obraz Niemców w Polsce** – Piotr Buras
- 186 Wojna i okupacja w powojennym filmie polskim**
– Piotr Zwierzchowski
- 197 Narodowy socjalizm i druga wojna światowa w filmie niemieckim** – Andreas Mix
- 213 Pojęcia kluczowe**
- A**
- 214 Akcja „AB”** – Piotr Majewski
- 215 Akcja „Burza”** – Piotr Majewski
- 216 Akcja pruszkowska**
– Piotr Majewski
- 217 Akcja wysyłania dzieci na wieś (Kinderlandverschickung, KLV)**
– Annegret Ehmann

- 218 Akcja Znak Pokuty Służba dla Pokoju (Aktion Sühnezeichen Friedensdienste, ASF)**
– Dennis Riffel
- 219 Aleja Szucha** – Tadeusz Rutkowski
- 220 Anszlus Austrii** – Verena Buser
- 221 Antyfasyzm**
– Annette Leo / Beate Kosmala
- 224 Armia Czerwona**
– Mikołaj Morzycki-Markowski
- 226 Armia Krajowa** – Tadeusz Rutkowski
- 229 Aryzacja** – Annegret Ehmann
- B**
- 230 Biała Róża** – Claudia Curio
- 231 Bitwa o Anglę** – Marek Deszczyński
- 232 Bojkot kwietniowy**
– Christoph Kreutzmüller
- 233 Bombardowania** – Peter Klein
- C**
- 235 „Cały naród buduje swoją stolicę”** – Błażej Brzostek
- 237 Czarny rynek** – Tadeusz Janicki
- D**
- 239 Denazyfikacja** – Dennis Riffel
- 241 Deportacja Żydów niemieckich**
– Beate Meyer
- 243 Deportacja Żydów polskich (1938 rok)** – Beate Kosmala
- 244 Dezerterzy z Wehrmachtu**
– Annegret Ehmann
- 246 Displaced Persons (dipisi)**
– Juliane Wetzel
- 247 Drogi śmierci i marsze śmierci**
– Bogusław Kopka
- E**
- 249 Egzekucje w okupowanej Polsce**
– Tadeusz Rutkowski
- 251 Elser, Georg** – Claudia Curio
- 252 Emigracja z Niemiec** – Claudia Curio
- 254 Endlösung („ostateczne rozwiązanie”) kwestii żydowskiej** – Annegret Ehmann
- 255 Enigma** – Marek Deszczyński
- 256 Eugenika i eutanazja**
– Annegret Ehmann
- F**
- 258 Faszyzm** – Beate Kosmala
- 260 Frank, Hans** – Tadeusz Janicki
- 262 Führer** – Andreas Mix
- G**
- 264 Generalne Gubernatorstwo**
– Piotr Majewski
- 265 Generalny Plan Wschodni (Generalplan Ost)** – Peter Klein
- 266 Gestapo** – Paweł Kosiński
- 268 Getta** – Michał Czajka
- 270 Glajchszałtyzacja** – Andreas Mix
- 271 Gospodarka III Rzeszy**
– Christoph Kreutzmüller
- 272 Grabież i niszczenie dóbr kultury**
– Piotr Majewski
- 273 Grabież mienia** – Tadeusz Janicki
- 275 Grupy operacyjne (Einsatzgruppen)** – Peter Klein
- H**
- 276 „Heim ins Reich”** – Ingo Haar
- 277 Hitler-Jugend** – Annegret Ehmann
- 278 Holokaust** – Michał Czajka
- 280 Hosenfeld, Wilm** – Michał Czajka
- 281 Hubal** – Joanna Wawrzyniak
- I**
- 283 Ideał niemieckiej kobiety**
– Claudia Curio
- 284 Izba Kultury Rzeszy (Reichskulturkammer)**
– Beate Kosmala
- J**
- 286 Jałta** – Mikołaj Morzycki-Markowski / Tadeusz Rutkowski
- 288 Jedwabne** – Michał Czajka
- 289 Jeńcy wojenni**
– Marek Deszczyński / Dennis Riffel
- 291 Judenraty** – Michał Czajka
- K**
- 293 Kampania wrześniowa**
– Marek Deszczyński

- 296 Katyń** – Mikołaj Morzycki-Markowski
297 Kolaboracja – Piotr Majewski
299 Kolumbowie – Joanna Wawrzyniak
300 Komunistyczny ruch oporu w Niemczech – Annette Leo
301 Komunizm – Stephan Stach
304 Kontyngenty – Tadeusz Janicki
306 Korczak, Janusz – Michał Czajka
307 Kościoły pod okupacją – Konrad Białecki
310 Kościoły w III Rzeszy – Kathrin Rudolph
313 Kraj Warty – Tadeusz Janicki
315 Krąg z Krzyżowej – Andreas Mix
315 Kresy – Mikołaj Morzycki-Markowski
317 „Krwawa niedziela” w Bydgoszczy – Paweł Kosiński
- L**
- 319 Lenino – Berlin** – Marek Deszczyński
- Ł**
- 320 Łagry** – Bogusław Kopka
322 Łapanki – Tadeusz Rutkowski
- M**
- 323 Mein Kampf** – Andreas Mix
323 Mikołajczyk, Stanisław – Tadeusz Rutkowski
325 Młynarki – Tadeusz Janicki
- N**
- 326 Narodowe Siły Zbrojne** – Tadeusz Rutkowski
328 Narwik – Tobruk – Monte Cassino – Marek Deszczyński
329 Nauka o rasie w III Rzeszy (NS-Rassenkunde) – Maciej Górny
332 Niemieckie groby wojenne – Dennis Riffel
333 NKWD – Bogusław Kopka
335 „Noc kryształowa” – Beate Meyer
336 NSDAP – Christoph Kreutzmüller
- O**
- 337 Obozy koncentracyjne** – Bogusław Kopka
339 Obozy zagłady – Michał Czajka
- 341 Odbudowa** – Christoph Kreutzmüller
342 Odszkodowania – Dennis Riffel
345 Organizacja Todt – Peter Klein
- P**
- 345 Pacyfikacje** – Tadeusz Rutkowski
346 Pakt Ribbentrop-Mołotow – Mikołaj Morzycki-Markowski
348 Palenie książek – Verena Buser
349 Partyzantka – Joanna Wawrzyniak
351 Paszportyzacja – Mikołaj Morzycki-Markowski
352 Piraci Szarotki (Edelweißpiraten) – Verena Buser
353 Plan „Barbarossa” – Peter Klein
355 Poczdamka konferencja – Zofia Wóycicka, Tadeusz Rutkowski
356 Poczta polowa – Peter Klein
357 Policja granatowa – Tadeusz Rutkowski
358 Polityka społeczna III Rzeszy – Christoph Kreutzmüller
360 Polska lubelska – Tadeusz Rutkowski
362 Polskie Państwo Podziemne – Piotr Majewski
363 Powstania w gettach i obozach zagłady – Michał Czajka
365 Powstanie warszawskie – Piotr Majewski
366 Pożar Reichstagu – Verena Buser
367 „PPR walczy” – Joanna Wawrzyniak
369 Proces norymberski – Andreas Mix
370 Proces oświęcimski – Andreas Mix
371 Propaganda w III Rzeszy – Christoph Kreutzmüller
373 Prowokacja gliwicka – Paweł Kosiński
374 Przesiedlenia i wypędzenia Polaków – Jerzy Kochanowski
- R**
- 376 Ratowanie Żydów w Niemczech** – Claudia Schoppmann
378 Ratowanie Żydów w Polsce – Piotr Kendziorek

382 „Repatriacja” Polaków z Kresów Wschodnich 1944–1946
– Jerzy Kochanowski

384 Robotnicy przymusowi
– Christoph Kreuzmüller,
Tadeusz Janicki

386 Rząd polski na emigracji
– Tadeusz Rutkowski

388 Rzezie wołyńskie – Grzegorz Motyka

S

389 SA – Andreas Mix

390 Sandler, Irena – Beate Kosmala

392 Sikorski, Władysław
– Tadeusz Rutkowski

394 Sinti i Romowie – Peter Widmann

396 Służba pomocnicza obrony przeciwlotniczej (Flakhelfer)
– Christoph Kreuzmüller

396 Służba Pracy Rzeszy (Reichsarbeitdienst, RAD)
– Verena Buser

397 Socjalistyczny ruch oporu w Niemczech – Annette Leo

398 Sport w III Rzeszy
– Veronika Springmann

399 SS – Andreas Mix

400 Stalingrad – Peter Klein

401 Stolpersteine (kamienie pamięci)
– Beate Kosmala

403 Szmalcownik – Michał Czajka

Ś

403 Ściganie zbrodniarzy wojennych (Polska) – Joanna Wawrzyniak

T

405 Tajne nauczanie – Piotr Majewski

406 Trybunał Ludowy – Verena Buser

U

406 Ucieczka i wypędzenia Niemców
– Ingo Eser

409 Układ monachijski – Beate Kosmala

410 Ukraińska Powstańcza Armia (UPA – Ukraińska Powstańska Armija) – Grzegorz Motyka

411 Umschlagplatz – Michał Czajka

411 Upadek – Annegret Ehmman

412 Ustawa o pełnomocnictwie
– Andreas Mix

413 Ustawy norymberskie
– Beate Meyer

V

414 Volksdeutsche – Tadeusz Janicki

416 Volkssturm – Peter Klein

W

417 Walka cywilna – Piotr Majewski

418 Wehrmacht – Peter Klein

419 Wieluń – 1 września 1939 roku
– Tadeusz Rutkowski

422 „Własowcy” – Janusz Marszałec

426 Wojna totalna – Beate Kosmala

427 Wspólnota narodowa (Volksgemeinschaft)
– Beate Kosmala

429 Wunderwaffe
– Christoph Kreuzmüller

429 Wychowawcze obozy pracy
– Verena Buser

Z

431 Zagońcy – Joanna Wawrzyniak

433 Zaleszczyki – Tadeusz Rutkowski

433 Zamach 20 lipca 1944 roku
– Andreas Mix

435 Zamojszczyzna – Tadeusz Rutkowski

436 Zjednoczenie Prześladowanych przez Reżim Nazistowski
– Annette Leo

438 Zrzeszenie Żydów w Niemczech
– Beate Meyer

439 Związki kombatanckie (Polska)
– Joanna Wawrzyniak

Ż

441 Żegota – Michał Czajka

442 Żelazna kurtyna
– Mikołaj Morzycki-Markowski

Aneks

445 Wykaz skrótów

449 Indeks nazwisk

458 O autorach